

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 432/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. P., P., zastúpeného advokátom JUDr. I. J., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 164/2009 z 29. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2010 doručená sťažnosť P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 164/2009 z 29. januára 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 211/2008-84 z 10. júla 2009. Označeným prvostupňovým rozsudkom bola žaloba sťažovateľa v celom rozsahu zamietnutá.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s rozhodnutiami všeobecných súdov v spore o určenie neplatnosti okamžitého skončenia jeho pracovného pomeru.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol zamestnaný ako čašník v obchodnej spoločnosti M., s. r. o. (ďalej aj „žalovaná“). V dôsledku nezrovnalostí pri vyúčtovaní svadobnej hostiny, ktoré boli pripísané za vinu sťažovateľovi, mu doručila žalovaná ako jeho zamestnávateľ 7. augusta 2008 oznámenie o okamžitom zrušení pracovného pomeru podľa ustanovenia § 68 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov v znení účinnom v relevantnom čase (ďalej len „Zákonník práce“) z dôvodu, že sťažovateľ mal závažným spôsobom porušiť pracovnú disciplínu tým, že úmyselne uviedol nepravdivé údaje vo vyúčtovaní akcie s úmyslom získať osobný majetkový prospech.

Zvlášť hrubé porušenie pracovnej disciplíny malo podľa žalovanej spočívať v tom, že *„jediným dokladom, ktorý sťažovateľ vystavil platiacemu zákazníkovi, bol konzumačný list, čím porušil ustanovenie § 97 zákona č. 160/1993 Z. z. (malo ísť zrejme o § 97 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení zákona č. 165/1993 Z. z., pozn.), lebo bol povinný na účely evidencie tržieb používať registračnú pokladnicu a vydať kupujúcemu doklad vyhotovený pokladnicou. Následnou kontrolou evidencie tržieb elektronickou registračnou pokladnicou bolo zistené, že v predmetný deň a v zodpovedajúci čas bola pod poradovým číslom účtenky 45 zaevidovaná tržba 54.545.- Sk, pričom na účtenke zodpovedal počet vydaných porcií a druhy konzumovaných jedál a nápojov konzumačného listu, avšak ceny za jednotky a tým výsledné ceny nezodpovedali cenám uvedeným v konzumačnom liste, kde*

bola celková cena 59.445,- Sk, ktorá bola aj vyplatená zákazníkom. Rozdiel predstavoval sumu 4 900,- Sk. Táto suma nebola vrátená zákazníkovi ani vyúčtovaná žalovanej.“

Sťažovateľ podal žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru vrátane súvisiacich nárokov na náhradu mzdy.

Okresný súd žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru vrátane uplatnených súvisiacich nárokov rozsudkom č. k. 12 C 211/2008-84 z 10. júla 2009 zamietol. Proti rozsudku sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co 164/2009 z 29. januára 2010 v konaní o odvolaní označený prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ ústavnému súdu sťažnosť, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Sťažovateľ si taktiež uplatňuje finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €, a to „s ohľadom na predmet sporu“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu

môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Z týchto hľadísk posúdil ústavný súd sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nemožno vidieť medzi základným právom v čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto sa ich porušenie skúma spoločne.

Sťažovateľ tvrdí, že „*Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, a nadväzne na to ani rozhodnutie Okresného súdu Prešov neobstojí, keďže súdy sa nevyporiadali so svedeckými*

výpovedami svedkyne M. R. a svedka D. C., ktorých výpovede úplne vyvracajú závery súdu. Obaja svedkovia zhodne ozrejmili spôsob, akým došlo k vyúčtovaniu svadobnej hostiny Š. Svedkyňa R. spracovávala evidenciu tržieb za jednotlivé dni, rozpisovala ich a odvádzala v ten-ktorý deň priamo do pokladne. Ako potvrdila, ona zúčtovala svadobnú hostinu Š. Ja som vyhotovil konzumačný list, ktorý však nie je účtovným dokladom, čo potvrdila aj štatutárna zástupkyňa žalovaného. Podľa tohto konzumačného listu diktovala svedkyňa R. účtujúcemu čašníkovi, D. C., jednotlivé položky. Následne C., po nablokovaní jednotlivých položiek, vytlačil z pokladne účtenku.

Z uvedeného vyplýva, že zodpovednosť za pokladňu a pokladničný doklad, vrátane jeho vydania mal p. C., a to hneď po vykonaní zúčtovania, ktorý mal taktiež vykonať kontrolu správnosti konzumného lístka a zúčtovania jednotlivých položiek skutočnej konzumácie na svadbe, nakoľko sám tvrdil, že presný výdaj tej-ktorej položky mali vedený v reštaurácii a ak vznikol rozdiel medzi výpočtom na konzumnom lístku a prijatou hotovosťou, mal túto nezrovnalosť preskúmať a finančne doriešiť. Ak tak neurobil, zodpovedá za nedostatok, ktorý je kladený za vinu mne, p. C. spoločne s p. R. Tento spomínaný nedostatok vyvolaný účtujúcim čašníkom, nemôže byť dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru so mnou... Účtovanie do registračnej pokladne som ale nevykonával ja, a teda som nemohol túto chybu spôsobiť. Naopak, naďalej som bol v tom, že správna suma za celkovú svadobnú hostinu, je vo výške určenej na konzumačnom liste, keďže som nemal a nemohol mať vedomosť o tom, že do registračnej pokladnice bola, zrejme omylom, zaiúčtovaná iná suma.“

Ústavný súd zdôrazňuje, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (vrátane výsluchu svedkov) tak, ako to požaduje sťažovateľ vo svojej sťažnosti. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Ústavný súd dodáva, že posúdenie dôkazov je úlohou všeobecného súdu, a nie účastníkov konania.

Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či napadnutý rozsudok nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neutržateľný.

Z napadnutého rozsudku vo vzťahu k sťažovateľom uvedeným námietkam vyplýva, že „*Namietanému nevyhodnoteniu výpovede svedkov M. R. a svedka pána C., súd prvého stupňa poukázal v odôvodnení rozhodnutia na ich vyjadrenie s tým, že svedeckú výpoveď M. R. nepovažoval za objektívnu z dôvodu, že medzičasom došlo k rozviazaniu pracovného pomeru so žalovanou. Taktiež u svedka pána C. došlo k skončeniu pracovného pomeru k decembru roku 2008 u žalovanej. K zistenému rozdielu prevzatej hotovosti žalobcom na základe konzumačného listu vo výške 59 445,- Sk, tj. v sume 1 973,21 € po prepočte konverzným kurzom 30,126 Skk, súd poukázal na to, že žalobca prevzatie tejto hotovosti nepoprel... naučtovanie do registračnej pokladne bolo vykonané na základe podkladov vypracovaných žalobcom, ako sám právny zástupca žalobcu tvrdil na odvolacom pojednávaní. Z predloženého konzumačného listu (v spise na č. 1. 34 ako aj účtenky č. 44 v spise na č. 1. 33) vyplýva, že k rozdielu pri naučtovaní došlo z dôvodu rozdielnych jednotkových cien za dodané jedlá... Z predloženého konzumačného listu ďalej vyplýva, že objednávku prevzal žalobcu, ako aj konečnú sumu k úhrade vyúčtoval žalobca...*

Navyše odvolací súd poukazuje na pracovný poriadok platný u zamestnávateľa, ktorý je povinný dodržiavať každý zamestnanec v pracovnom pomere u žalovanej, z ktorého vyplýva, že za závažné porušenie pracovnej disciplíny sa považovalo uvedenie úmyselne nepravdivých údajov v agende, ktorú zamestnanec vybavuje s úmyslom získať osobný prospech (časť IV. Pracovná disciplína, bod 4). Takéto závažné porušenie pracovnej disciplíny je dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru z ustanovenia § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.“.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno napadnuté rozhodnutie krajského súdu v tejto časti považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Krajský súd zrozumiteľne vysvetlil, aká váha sa prikladá svedeckým výpovediam, na ktoré sa sťažovateľ odvoláva. Poukázal aj na pracovný poriadok platný u žalovanej, z ktorého vyplýva, že za závažné porušenie pracovnej disciplíny sa považovalo uvedenie úmyselne nepravdivých údajov

v agende, ktorú zamestnanec vybavuje s úmyslom získať osobný prospech. takéto závažné porušenie pracovnej disciplíny je dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.

Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku sťažovateľa týkajúcu sa tvrdenej nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, ktoré podľa neho splňa náležitosti vyplývajúce z § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Dôvody uvedené krajským súdom predstavujú podľa názoru ústavného súdu dostatočný a presvedčivý podklad na ním vyvodené rozhodnutie.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu svojimi vlastnými. Nie je úlohou ústavného súdu do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach daného prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízii napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam možných pochybení krajského súdu, ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybniť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou (IV. ÚS 270/09, IV. ÚS 27/2010). Podľa názoru ústavného súdu krajský súd (v spojení s okresným súdom) ústavne konformným spôsobom vec posúdil a odôvodnil.

S odvolaním sa na uvedené skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2011